

Enhedslistens forslag til forenklinger af beskæftigelsesindsatsen

Baggrund

Som led i beskæftigelsesreformen af 2015 besluttede forligspartierne, at beskæftigelseslovgivningen skulle forenkles. Beskæftigelsesministeren har derfor bedt parterne og andre om at komme med forslag til, hvor der kan forenkles i beskæftigelsesindsatsen.

I dette papir kan I se, hvor Enhedslisten ser muligheder for forenkling.

Hvad forstår vi ved "forenkling"?

Vi forstår forenkling som tiltag, der vil gøre det lettere at være arbejdsløs eller lettere for medarbejdere i jobcentre og a-kasser at udføre deres arbejde. Det sidste vel at mærke uden, at det går ud over de arbejdsløses rettigheder og muligheder.

I mange tilfælde hænger de to hensyn sammen, fx når det handler om mindre kontrol af de arbejdsløse. På samme vis vil flere rettigheder til de arbejdsløse kunne forenkle indsatsen, så medarbejdere i a-kasser og jobcentre ikke skal bruge tid på at vurdere relevansen eller økonomien i et tilbud.

Enhedslistens forslag til forenkling af beskæftigelsesindsatsen bygger på fire hovedprincipper:

1. Mindre kontrol, mindre tvang og færre sanktioner over for de arbejdsløse
2. Flere rettigheder til de arbejdsløse
3. Staten finansierer både dagpenge og beskæftigelsesindsatsen
4. A-kasemedlemmer skal have særlige rettigheder, også hvis de har mistet deres ret til dagpenge.

Hvorfor synes vi, at a-kasemedlemsskab i sig selv skal give særlige rettigheder?

Det gør vi, fordi vi ser a-kasserne som en vigtig faktor i varetagelsen af lønarbejdernes interesser.

De fagligt funderede a-kasser, der er knyttet til en fagforening på et eller flere fagområder, kan tilbyde deres medlemmer vejledning og tilbud, som de offentlige jobcentre ikke kan. Det gælder fx viden om jobåbninger, uddannelser og kompetencekrav og direkte jobformidling til de arbejdsgivere, som fagforeningen har overenskomster med.

Desuden er a-kasserne ejede og styrede af medlemmerne, så de har mulighed for at tilpasse drift og tilbud til medlemmernes ønsker og forudsætninger.

Vi er derfor glade for, at KL i deres udspil til forenklinger af beskæftigelsesindsatsen, ikke længere kræver dagpenge-udbetaling og rådighedsvurdering overført til kommunerne. Tværtimod slår KL fast, at det er vigtigt at gøre det attraktivt at være medlem af en a-kasse.

Mange arbejdsløse, der har mistet deres ret til dagpenge og er overgået til en anden eller ingen ydelse, har ikke længere råd til at betale det relativt høje kontingent til a-kasserne. Et forslag om at give særlige rettigheder til arbejdsløse medlemmer af en a-kasse, der har mistet deres dagpengeret, skal derfor kombineres med mulighed for at nedsætte deres kontingent.

Thomas Bentsen, 3Fs A-kasse (BJMF)

Jette Gottlieb, 3Fs A-kasse (BJMF)

Aase Barfod, socialpolitisk konsulent for folketingsgruppen

Vibeke Kold, FOAs A-kasse

20. juni 2017

Enhedslisten forslag til forenklinger af beskæftigelsesindsatsen for arbejdsløse medlemmer af en a-kasse

Område	Forslag	Hvordan er det en forenkling – og for hvem?
Kontaktforløbet	1. I det første år skal medlemmer af en a-kasse kun have kontakt med deres a-kasse. Først derefter skal de have deres kontakt til jobcentret. A-kassen skal også have myndighed og økonomi til at afgive tilbud om aktivering. Kan evt. suppleres med LOs forslag om certificering af a-kasser for at overtage opgaven.	For arbejdsløse: De skal kun forholde sig til én myndighed, nemlig deres egen forening, a-kassen. For jobcentrene: De får frigivet en masse ressourcer, de kan bruge til indsatsen for andre målgrupper. Jobcentrene har i dag svært ved at holde rettidigheden i det meget intense kontaktforløb i det 1. halve år.
	2. Arbejdsløse skal kun have <i>pligt</i> til at deltage i en samtale i deres a-kasse eller jobcenter hver 3. måned, men <i>ret</i> til at få en samtale efter behov. Skal kombineres med forslag 1 om samtaler i a-kassen i det første år. Kan kombineres med fællessamtaler med a-kasse og jobcenter efter 1 års ledighed eller efter behov.	For arbejdsløse: Skal deltage i færre samtaler end nu i det første halve år. Får ret til samtaler, når de har behov for det.
Ret- og pligt-aktivering	3. Alle forsikrede arbejdsløse har ret til aktivering fra dag 1, men først pligt efter 1 års ledighed	For arbejdsløse: De slipper for at blive tvangsaktiveret, men får mulighed for at deltage i tilbud, som de selv vurderer, er relevante. For jobcentre/a-kasser: De skal ikke i hvert tilfælde vurdere, om den arbejdsløse er i målgruppe for dit og dat, krav til ledighedslængde mv.
Aktivering på arbejdspladser	4. De nuværende regler for ansættelse med tilskud på private arbejdspladser skal også gælde på offentlige arbejdspladser, så de tilskudsansatte får ordinær løn i stedet for, hvad der svarer til dagpengesatsen	For jobcentre/a-kasser: de slipper for at skulle forholde sig til to regelsæt, herunder to forskellige tilskudssatser
	5. Når en arbejdsgiver får en arbejdsløs i virksomhedspraktik eller ansat med tilskud, skal han/hun forpligtiges til at ansætte personen ordinært i en periode, der svarer til perioden i aktivering. Alternativt skal a-kassen/jobcentret tilbyde ordinær uddannelse i en tilsvarende periode. De arbejdsløse opfylder rådighedsforpligtelsen ved at være aktiveret på en arbejdsplads.	For arbejdsløse: De optjener ordinære timer, og opkvalificeringen i aktiveringen bliver formentligt bedre, når arbejdsgiveren har en konkret interesse i at sikre, at de kan udføre arbejdet. Dvs. mindre misbrug af de arbejdsløses arbejdskraft. Samtidig vil beskæftigelseseffekten blive større. For jobcentre/a-kasser: De sparer ressourcer, når de ikke skal indkalde til samtaler, tjekke joblog mv., og når flere arbejdsløse bliver ordnært ansat eller uddannet efter aktiveringen.

Område	Forslag	Hvordan er det en forenkling – og for hvem?
	6. Reglerne for merbeskæftigelse ifm. ansættelser med tilskud skal også gælde for virksomhedspraktik.	For jobcentre/a-kasser: De skal ikke sondre mellem forskellige regler for ansættelser med løntilskud og virksomhedspraktik.
Uddannelse	7. Ufaglærte og faglærte med forældet uddannelse skal have ret til at tage en uddannelse på dagpenge fra dag 1 a. Minimum: Uddannelsesløftet skal også kunne anvendes på uddannelser, hvor der ikke er skolepraktik b. 100 % dagpenge. Minimum: Lån skal ikke tilbagebetales, hvis man gennemfører uddannelsen c. 100 % statsrefusion på alle ordinære uddannelsesredskaber d. Refusionstrappen for ydelser skal ikke gælde ordinære uddannelser e. De arbejdsløse skal kunne finde vejledning i en ny arbejdsmarkedsprognose med beskrivelse af, hvor der forventes gode jobmuligheder (erstatte den nuværende tilbageskuende arbejdsmarkedsbalance)	For de arbejdsløse: De skal ikke sætte sig ind i særlige regler om, hvornår de måske kan få lov til at tage en uddannelse, mens de er ledige. Eller om hvilke uddannelser, de så kan tage. For jobcentre/a-kasser: De skal ikke bruge ressourcer på at gennemskue og vejlede om komplicerede regler om uddannelse eller tage hensyn til de forskellige refusionssatser.
	8. Faglærte med forældet uddannelse skal kunne få tilskud til at blive voksenlærlinge/-elever på lige fod med ufaglærte. Løntilskuddet skal hæves fra 40 kr. til 50 kr. for voksenlærlinge/-elever, der kommer fra arbejdsløshed.	For de arbejdsløse: De skal ikke sætte sig ind i særlige regler om, hvornår de måske kan få tilskud til at blive voksenlærling/-elev. For jobcentre/a-kasser: De skal ikke bruge ressourcer på at gennemskue og vejlede om komplicerede regler om, hvem der kan få tilbudet hvornår og med hvilket løntilskud.
	9. Alle nyledige skal have ret til at blive kompetenceafklaret. I dag gælder denne ret kun ledige under 30 år, mens ledige over 30 år kun har mulighed for det.	For de arbejdsløse: Alle kan blive kompetenceafklaret og dermed få et grundlag for at vurdere, hvilke former for opkvalificering de har brug for. For jobcentre/a-kasser: De skal ikke bruge ressourcer på at vejlede om forskellige regler for arbejdsløse under og over 30 år.
	10. Ret til 6 ugers jobrettet uddannelse erstattes af 6 ugers selvvalgt uddannelse (Positivlisterne afskaffes) a. Fra dag 1 og gennem hele ledighedsforløbet, dvs.	For de arbejdsløse: Alle får igen ret til selvvalgt uddannelse og skal ikke længere sætte sig ind i komplicerede regler, om hvornår de kan få uddannelse, og hvilke uddannelser de kan tage.

Område	Forslag	Hvordan er det en forenkling – og for hvem?
	at den nuværende karenstid på 5 uger og begrænsningen til 1. ledighedsperiode fjernes b. De arbejdsløse skal kunne finde vejledning om relevant kompetenceudvikling i den nye arbejdsmarkedsprognose	For jobcentre/a-kasser: De skal ikke bruge ressourcer på at vejlede og administrere de nuværende komplicerede regler eller sige nej til de arbejdsløses ønsker.
Refusionssystemet	11. 100 % statsrefusion både på drift og dagpenge. Som minimum skal refusionssystemet gøres mere gennemskueligt for kommunerne	For arbejdsløse: De risikerer ikke at få nej til ønsker om aktivering eller at blive tvunget til en uønsket aktivering pga jobcentrenes hensyntagen til de forskellige refusionssatser. For jobcentre/a-kasser: De skal ikke bruge ressourcer på at gennemskue og handle ud fra et refusionssystem, de alligevel ikke helt forstår. De kan give de arbejdsløse det rigtige tilbud frem for det billigste "tilbud".
Forsikrede ledige	12. Selve det at være forsikret medlem af en a-kasse skal give særlige rettigheder	For arbejdsløse: De skifter ydelse, men ikke rettigheder, når de mister deres ret til dagpenge For jobcentrene: De behøver ikke foretage ændringer i indsatsen, når et a-kassemedlem mister sin ret til dagpenge
	13. Hvis en forsikret ledig mister sin dagpengeret, skal vedkommende fortsat have samme rettigheder og muligheder som en dagpengemodtager. Det vil fx sige, han eller hun... A. kan fortsætte i en påbegyndt uddannelse, fordi disse regler afskaffes: a. kontanthjælpsmodtagere kan ikke få uddannelse som 1. tilbud – de skal først aktiveres på en arbejdsplads b. kommunen kan først få refusion for driften af ordinær uddannelse efter 9 mdr.s kontanthjælp B. får mulighed for at få tilskud til at blive voksenlærling C. kun kan være i virksomhedspraktik i 4 uger og i offentligt løntilskudsjob i 4 mdr.	For arbejdsløse: De kan blive i en god aktivering, fx fortsætte i en uddannelse, selvom de mister deres ret til dagpenge. Og de vil i mindre udstrækning være udsat for risiko for misbrug af deres arbejdskraft i arbejdsaktivering. For jobcentrene: De behøver ikke foretage ændringer i indsatsen, når et a-kassemedlem mister sin ret til dagpenge og overgår til en anden ydelse
	14. Opsagte medlemmer af en a-kasse skal have ret til tilbud allerede i opsigelsesperioden. Skal kombineres med rettigheder i overenskomsten.	For arbejdsløse: Jo tidligere tilbud om en indsats, jo større chance for, at man ikke når at skulle melde sig arbejdsløs. For jobcentre/a-kasser: En tidlig indsats, der medfører, at en opsagt kommer i job før 1. ledighedsdag, vil spare ressourcer ift. ledigheds-

Område	Forslag	Hvordan er det en forenkling – og for hvem?
		erklæringer, beregning af dagpengesats, indkaldelse og afholdelse af samtaler osv.
Kontrol af rådighed	15. Arbejdsløse skal fortsat registrere deres jobsøgning, men den digitale joblog afskaffes om tvangsredskab. Som minimum skal arbejdsløse, der har det svært med de digitale medier, kunne fritages for registrering i jobloggen.	For arbejdsløse: De slipper for at skulle registrere deres jobsøgning i et system, som mange har svært ved. For jobcentre/a-kasser: De slipper for at skulle vejlede og hjælpe medlemmerne med jobloggen og for at skulle administrere opfølgningen på medlemmer, der ikke har joblogget nok.
	16. Kravet om at tjekke jobforslag på Jobnet hver 7. dag skal afskaffes	For arbejdsløse: De slipper for at skulle klikke på knappen for at vise, at de har set de ikke altid lige relevante jobannoncer, Jobnet foreslår. For jobcentre/a-kasser: De slipper for administration med sanktioner mv. for de arbejdsløse, der ikke tjekker jobforslag hver 7. dag.
	17. Mulighederne for at blive fritaget for rådighed under uddannelse og ved midlertidig hjemsendelse pga vejrlig, mangel o.lign. skal styrkes.	For arbejdsløse: De kan koncentrere sig om deres opkvalificering i stedet for at skulle bruge store dele af fritiden på at søge job. For jobcentre/a-kasser: De slipper for administrationen af rådighedskontrollen.
	18. De rådighedsafprøvende ”tilbud” skal afskaffes	For arbejdsløse: De slipper for at skulle sendes ud i ”tilbud”, der ikke har noget opkvalificerende formål For jobcentre/a-kasser: De slipper for administrationen af redskabet
	19. Selv-booking til møder og samtaler skal kun være et tilbud – ikke et krav	For arbejdsløse: De, der magter det, kan bruge tilbuddet. De, der ikke magter det, kan vælge at blive indkaldt på et fast tidspunkt. For jobcentre/a-kasser: De slipper for administrationen af sanktioner over for de arbejdsløse, der ikke får selv-booket til tiden
Jobformidling	20. Anvisningen af arbejdskraft til arbejdsgiverne skal i videst muligt omfang tilbage til fagforeninger og fagligt funderede a-kasser	For arbejdsløse: De får den bedste jobformidling, fordi a-kasser og fagforeninger er bedst til at matche deres faglighed med den rigtige arbejdsgiver For jobcentrene: De kan koncentrere sig om at finde pladser og job til de andre målgrupper